

Stenåsenskolans plan mot kränkande behandling och diskriminering 2018/2019

INLEDNING

I skollagen och i läroplanerna står klart och tydligt att den svenska skolan ska vila på demokratins grund och att den bör utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och att var och en som verkar inom skolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

Alla som är verksamma i skolan har som uppgift att förmedla och förankra grundläggande värden såsom alla människors lika värde, människolivets okränkbarhet, jämställdhet mellan män och kvinnor, individens frihet och integritet och solidaritet med svaga och utsatta.

KRÄNKANDE BEHANDLING OCH DISKRIMINERING

Skolorna ska beakta bestämmelserna i Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) samt Skollagen (SFS 2010:800) 6 kap.

I skollagen har skrivelsen att en årlig plan skall upprättas skärpts. Det är inte längre tillräckligt att den gamla planen ses över och revideras utan en plan för det kommande året med planerade åtgärder och uppföljning av föregående år krävs.

En sådan plan förutsätter att en regelbunden kartläggning av den egna verksamheten först görs.

SKOLANS UPPDRAG:

ENLIGT 6 KAP 6 § - 8§ I SKOLLAGEN ANG. KRÄNKANDE BEHANDLING

SKALL HUVUDMANNEN SE TILL ATT:

- det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever och se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling
- det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever

DEFINITIONER:

KRÄNKANDE BEHANDLING:

I skollagen 6 kap. 3§ definieras kränkande behandling som:

ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

- Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna

KRÄNKANDE BEHANDLING KAN TA SIG OLIKA UTTRYCK, VARA MER ELLER MINDRE UPPENBAR OCH FÖREKOMMA I MÅNGA OLIKA SAMMANHANG. KRÄNKNINGARNA KAN VARA:

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar),
- verbala (t.ex. att bli hotad, retad eller kallad något man inte vill),
- psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning),
- text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms).

MOBBING:

Istället för kränkande behandling används ofta begreppet mobbing.

Enstaka trakasserier är inte mobbing. Inte heller osämja mellan enstaka elever eller grupper. I sådana fall tar berörd vuxen hand om problemet.

”En person är mobbad när han eller hon, upprepade gånger och under viss tid, blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer.” (Dan Olweus)

BARN- OCH ELEVOMBUDSMANNEN HAR TILLSYNSANSVAR OCH SKA SE TILL ATT SKOLLAGEN FÖLJS PÅ DETTA OMRÅDE.

DISKRIMINERING:

Diskriminering definieras i Diskrimineringslagen 4 § och är ett övergripande begrepp för negativ behandling av individer eller grupper som leder till att de missgynnas utifrån olika diskrimineringsgrunder.

Diskrimineringsgrunderna är:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- funktionshinder
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

I DISKRIMINERINGSLAGEN DEFINIERAS OCKSÅ TRAKASSERIER (JFR KRÄNKANDE BEHANDLING) SOM:

(...) ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna(...)

DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN HAR FRÅN OCH MED DEN 1 JANUARI 2009 TILLSYN ÖVER ATT LAGEN FÖLJS.

Stenåsenskolans långsiktiga målsättning:

- Att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter
- Att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- Att upptäcka, utreda och åtgärda trakasserier och kränkande behandling

ATT FÖREBYGGA:

- Ett koncept som kallas Fair Generation presenteras varje år i samband med läsårsstarten. Detta innebär att gemensamma regler som gäller för skolan presenteras och vilka konsekvenserna blir om de bryts. Regler och konsekvenser skickas hem till vårdnadshavare för kännedom. Vårdnadshavarna undertecknar och skickar tillbaka till skolan.
- I oktober genomförs en kartläggning av barnens och elevernas trygghet och trivsel och deras uppfattning om förekomsten av trakasserier och kränkande behandling. Utifrån en analys av resultaten formuleras tydliga mål för arbetet och vidare planeras vilka insatser som ska genomföras under året för att nå de uppsatta målen. I arbetsbeskrivningen bestäms också vem som ansvarar för genomförandet och när arbetet ska utvärderas. En ny kartläggning görs i mars månad.
- Skolans gemensamma regler utvärderas varje år i samråd med eleverna. Detta sker både i klasserna och i elevrådet.
- Skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering förankras hos alla elever och vårdnadshavare. I ett utskick får alla vårdnadshavare en beskrivning av kartläggningens resultat och vilka åtgärder som skolan planerar att genomföra.
- Vi har ett heltäckande rastvaktsschema för att trygga elevernas raster.
- Rastvakterna bär reflexvästar för att tydligt synas.

- Vi för en fortlöpande dialog (klassråd, elevråd och konferenser) både bland barn, elever och personal om stämningen på skolan och vilka insatser som måste sättas in.
- Gemensamma aktiviteter genomförs där alla elever på skolan är delaktiga.

ÅTGÄRDER SOM SKOLAN GENOMFÖRT UNDER LÄSÅRET 2017/2018:

I all verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering. Skolan har haft återkommande aktiviteter över klassgränserna för att stärka och bygga upp relationer och gemenskap.

All personal på skolan jobbar konsekvent med att alltid göra insatser direkt och markera felbeteende och dåligt språk. Utvärderingar visar att elevernas kännedom om skolans regler och vad som händer om de bryts är god.

Skolan har under året utvecklat och förtydligat vilka rutiner som gäller i ärenden som rör kränkande behandling och diskriminering. Kommunikationen med hemmen har utvecklats där arbetsgången mellan olika steg i handlingskedjan förtydligats.

Vi har bibehållit den förstärkning av rastbemanningen som genomfördes under förra läsåret för att tydligare förebygga och åtgärda eventuella kränkningar.

Alla elever och all personal har fått information om den kartläggning som skett på skolan och resultatet av den. Elever och personal har medverkat i diskussioner kring hur förbättringar ska ske.

Frågorna har diskuterats både på elevrådet och i klasserna. Elevrådet har formulerat uppdrag till samtliga klasser för att öka trygghet och studiero som ett led i skolans förbättringsarbete.

All personal har fått information om vilka platser på skolan som eleverna upplever som otrygga och samtliga rastvakter har fått i uppdrag att ha särskild uppsikt över dessa platser. Vårdnadshavarna har informerats om hur trygghetsläget på skolan ser ut genom att rektor beskrivit situationen i ett utskick. Vårdnadshavarna har också informerats om var de kan ta del av innehållet i skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering.

Skolans elever har informerats om vilka regler som gäller på skolan och regler och konsekvenser har skickats hem till vårdnadshavare för kännedom. Vårdnadshavarna har undertecknat och skickat tillbaka till skolan.

UTVÄRDERING AV VÄRDEGRUNDSMÅLSÄTTNINGAR:

Under läsåret 2017-2018 har följande målsättningar gällt:

- Ingen elev ska utsättas för trakasserier och kränkande behandling.
- Alla elever ska veta vilka ordningsregler som gäller på skolan och hur man efterlever dem samt vad som händer om de bryts.
- Arbetsron i klassrummen ska öka.
- Antalet elever som känner sig retade och kränkta ska minska.
- Andelen elever som känner sig trygga på rasten ska bibehållas
- Alla elever och all personal jobbar med att förbättra språkbruket

RESULTAT/ANALYS:

Skolan har elever som upplever att de blivit kränkta. Målet att ingen elev ska utsättas är inte uppnått. Antalet kränkninganmälningar till huvudmannen är färre än det antal elever som i skolans enkäter signalerar att de blivit retade eller kränkta. Skolan behöver fundera på varför det skiljer i antal upplevda kränkningar och anmälda.

Skolan är tydlig med vilka ordningsregler som gäller och det syns tydligt i enkätundersökningarna att eleverna har god kännedom om skolans ordningsregler. Eleverna känner också till vad som händer om ordningsreglerna bryts. Det som är svårast med reglerna är att efterleva dem. Detta syns framförallt i att antalet kränkningar är för högt på skolan.

Vad gäller arbetsron över tid varierar resultat mellan olika klasser. Vi ser att många klasser förbättrat arbetsron under läsåret och att det på det stora hela är det stabilt. Några klasser behöver dock jobba mer intensivt för att skapa en studiero som fungerar för alla klassens elever.

Under hösten 2017 kände sig 100% av eleverna trygga på rasten. Vid senaste mätningen i oktober 2018 hade siffran sjunkit till 96%. Det finns ett flertal elever som i nuläget inte känner sig helt trygga på rasten.

ATT UPPTÄCKA: RESULTAT AV KARTLÄGGNING OKTOBER 2018

Under vecka 43 har skolans elever genomfört en trivselenkät.

Av skolans elever svarar 90 att de **trivs bra** i sin klass och 28 st. svarar att de **trivs ganska bra**. 3 elever uppger att de trivs dåligt i sin klass. Alla elever anger att de har kompisar i klassen och att de har någon att vara med på rasterna.

Det finns ingen plats som skolans elever är rädda att vara på som relaterar till kränkning eller diskriminering.

16 elever på skolan upplever att det finns klasskamrater som ser ut att vara ensamma. De 16 eleverna är fördelade på fem olika klasser. I två av skolans klasser finns det ingen elev som upplever att någon i klassen är ensam.

Resultatet av skolans kartläggning visar att det finns 35 elever på skolan som ibland blivit retade denna termin. Siffrorna är i paritet med fjolåret.

16 elever på skolan svarar att de tycker att det finns elever som utsätter andra för kränkande behandling. 103 av skolans elever uppger att de inte blivit utsatta för kränkande behandling. 18 elever upplever sig kränkta i olika former.

Kränkningarna är till stor del av fysisk karaktär. Eleverna anger att kränkningar i huvudsak handlar om kommentarer, blickar och utfrysning.

I enkäten finns en fråga om hur eleverna upplever arbetsron på lektionerna.

Svaren är graderade enligt följande:

- Bra (jag kan ofta koncentrera mig på mitt arbete och lyssnar på den som har ordet))
- Ganska bra
- Dåligt (det är ofta pratigt och många stör, svårt att koncentrera mig)

Så här ser skolans resultat ut:

Bra	Ganska bra	Dåligt
33	75	13

Resultatet är stabilt i jämförelse med vårens mätning. Dock finns det skillnader inom klasserna. Flera klasser har förbättrat studieron och i några har det gått bakåt.

En övervägande del av eleverna upplever att de är trygga på rasterna(115 av 121). De allra flesta känner också till vilka ordningsregler som finns på skolan. De regler som är svårast att följa är som vanligt snöbollskastning och att använda ett vårdat språk.

ATT UTREDA:

I SKOLLAGEN (2010:800) 6 KAP 10 § FINNS FÖLJANDE FORMULERING:

”En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn .”

När Stenåsenskolans personal får kännedom om trakasserier eller kränkningar är skolan skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Stenåsenskolan anmäls trakasserier och kränkningar till rektor. Rektor ser till att lärare eller Fair Generation-teamet omedelbart kontaktar berörda parter och inleder en utredning. Utredningens omfattning anpassas till varje enskilt fall. Rektor har i sin tur anmälningsplikt till huvudmannen.

FÖLJANDE UTREDNINGSRUTIN GÄLLER PÅ STENÅSENSKOLAN:

- När elever är inblandade i trakasserier eller kränkande behandling, tar lärare kontakt med hemmet såväl hos utövaren som offret. Flera kontakter tas med berörda parter för att följa upp den första kontakten.
- Om kontakten inte leder till någon förändring kopplas skolans Fair Generation-team in för samtal med berörda parter.
- Om ingen förändring sker efter vidtagna åtgärder tar rektor över ärendet.

6 KAP 9 § SKOLLAGEN 2010:800

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

- Om en vuxen kränker en elev ska eleven vända sig till rektor eller någon annan vuxen som eleven har förtroende för. Rektor tar ansvar för utredningen.

ATT ÅTGÄRDA:

- På rektors uppdrag ska alla misstankar om diskriminering och kränkande behandling utredas.
- I de fall där åtgärder behöver sättas in ska de grundas på den utredning som gjorts kring det inträffade.
- Åtgärder ska riktas mot de barn och elever som varit inblandade i kränkningen, alltså både utövare och den/de som blivit utsatta.
- Alla åtgärder som vidtages på Stenåsensskolan följs upp, utvärderas och dokumenteras av den personal som är inblandad i ärendet. All dokumentation bifogas till rektor.
- Målet med åtgärderna är att alla trakasserier och kränkningar upphör.

STENÅSENSKOLANS MÅL LÄSÅRET 2018/2019

Följande målsättning gäller för värdegrundsarbetet på Stenåsensskolan:

- Ingen elev ska utsättas för trakasserier och kränkande behandling.
- Alla elever ska veta vilka ordningsregler som gäller på skolan och vad som händer om de bryts.
- Arbetsron i klassrummen ska öka.
- Antalet elever som känner sig retade och kränkta ska minska.
- Alla elever och all personal jobbar med att förbättra språkbruket

FÖLJANDE ÅTGÄRDER SKA VIDTAS UNDER PERIODEN NOVEMBER 2018-NOVEMBER 2019:

Alla elever och all personal får information om den kartläggning som skett på skolan och resultatet av den. Elever och personal får medverka i diskussioner kring hur förbättringar ska ske.

Följande ska genomföras:

Alla lärare bearbetar den egna klassens resultat i både höstens och vårens enkät. Arbetet görs tillsammans med eleverna i klassen. Alla klasser sätter upp en plan för hur förändringar och förbättringar kan ske utifrån klassens resultat.

All personal har ansvar för att informera vårdnadshavarna om var de kan ta del av skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering. Rektor informerar i ett sammanfattande utskick om hur skolans sociala läge ser ut och vilka åtgärder som är planerade.

All personal informeras om vilka platser på skolan som upplevs som otrygga av elever. I nuläget finns inga sådana platser men det kan förändras snabbt.

Det förebyggande arbetet kring värdegrundsfrågor ska ständigt vara aktuellt för att förhindra diskriminering och kränkande behandling.

Samtlig personal stöttar och uppmuntrar alla elever, både i undervisningssituationen såsom på rasterna. Rastvakterna bär reflexväst och är väl synliga för att skapa trygghet.

All personal ska tillsammans uppmuntra eleverna att använda ett vårdat språk och att påpeka när så inte är fallet. All personal tar ansvar för att förebygga, förhindra eller avbryta kränkande behandling och diskriminering. Ansvaret gäller alla skolans elever. All personal agerar konsekvent och samstämigt enligt de överenskommelser som är gjorda.

På konferenser och gemensamma planeringar diskuteras vilka åtgärder som kan verkställas för att kunna öka antalet gemensamma aktiviteter på skolan och mellan klasserna.

Rutinerna för att hantera kränkning eller diskriminering aktualiseras och skolans rättigheter och skyldigheter i anslutning till detta likaså.

Trygghet och studiero är viktiga byggstenar i arbetet med att tillgodogöra sig undervisningens innehåll. För att eleverna ska få goda förutsättningar att uppnå de krav som kursplanen anger ska samtlig personal fortsätta arbetet med att skapa arbetsro och vidta de åtgärder som krävs för att lyckas med detta.